

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **Ing. J. N.**, zastoupený Mgr. Vratislavem Urbáškem, advokátem se sídlem Národní 973/41, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2016, č. j. 31718/ENV/15, 652/570/15, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 12. 9. 2017, č. j. 65 A 34/2016 – 72,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 1. 2016, č. j. 31718/ENV/15, 652/570/15, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 16. 3. 2015, č. j. KUOK 28393/2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalobci nebyla udělena výjimka ze zákazu obchodních činností dle § 25 odst. 8 zák. č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 100/2004 Sb.“), v platném znění, ve spojení s čl. 8 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, v platném znění (dále jen „Nařízení č. 338/97“), pro jeden exemplář Amazona guildingii (amazončan ohnivý), identifikace: RL č. OLK/00260/2009 (dále též „předmětný exemplář“).

[2] Dne 28. 6. 2009 podal žalobce žádost o vynětí předmětného exempláře zapsaného v Příloze I. Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin, vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 572/1992 Sb. (dále jen „Úmluva CITES“) ze zákazů týkajících se komerčních činností dle čl. 8 odst. 1 Nařízení č. 338/97. V žádosti potvrdil, že se jedná o exemplář narozený a odchovaný v zajetí. Žádost doložil následujícími listinami, a to registračním listem matky exempláře č. ŽP 1450/98/24 ze dne 24. 8. 1998, v němž je uvedeno, že její zemí původu je pravděpodobně Česká republika a byl jí udělen kód původu „U“, tj. neznámý původ; registračním listem otce předmětného exempláře č. 473 ze dne 12. 7. 1999, ze kterého vyplývá, že jeho zemí původu je Česká republika a kód původu „F“, tj. živočich narozený v zajetí z rodičů z volné přírody (F1 generace); a registračním listem předmětného exempláře č. OLK/00260/2009 ze dne 16. 7. 2009, v němž je uvedeno, že jeho zemí původu je Česká republika a kód původu „F“. Ve věci bylo Agenturou pro ochranu přírody a krajiny (dále jen „Agentura“) vypracováno stanovisko ze dne 31. 7. 2009, č. j. 07432/SDPK/2009/AOPK, v němž tato vyjádřila nesouhlas s udělením požadované výjimky. Negativní závěr byl odůvodněn poukazem na nízký počet jedinců druhu amazoňana ohnivého (kolem 700 ks) v zemi jejich původu s tím, že v devadesátých letech 20. století docházelo k nárůstu nelegálního vývozu. Zároveň Agentura poukázala na výjimečnost mezinárodního obchodu s těmito exempláři (podle databáze UNEP-WCMC) a upozornila na to, že Česká republika je v souvislosti s nelegálním obchodem zmíněna v Plánu na ochranu druhu vypracovaném organizací Loro Parque Fundación. Zdůraznila, že legální původ exemplářů nebyl u českých chovatelů nikdy prokázán, čímž nebyl prokázán ani jejich legální vývoz ze země původu. Agentura proto v dané věci trvala na prokázání původu a paternity rodičů k předmětnému exempláři.

[3] Dne 16. 3. 2015 prvostupňový orgán rozhodl o neudělení výjimky žalobci ze zákazu obchodních činností pro předmětný exemplář. V rozhodnutí pak konstatoval, že na základě žalobcem doložených listin dospěl k názoru, že matka a rodiče otce předmětného exempláře se na území České republiky nacházeli ode dne 16. 3. 1992 a žalobce je získal kupní smlouvou ze dne 10. 9. 1997. Současně však uvedl, že se mu nepodařilo zjistit, na základě jakých dokladů se uvedené exempláře do České republiky dostaly. Prvostupňový orgán zdůraznil, že netvrdí, že by uvedené exempláře byly z areálové země získány nelegální cestou, nicméně jej žalobce neubezpečil o jejich legálním původu. V řízení tedy nebyl ubezpečen o tom, že by chovné hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a ani že by bylo získáno způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě, proto žalobci výjimku pro předmětný exemplář neudělil.

[4] Odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaný dne 21. 1. 2016 zamítl. Žalovaný vysvětlil, že v dané věci měl žalobce povinnost ubezpečit prvostupňový orgán o tom, že se předmětný exemplář narodil a byl odchován v zajetí, což je právní pojem definovaný v čl. 54 nařízení Komise (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97, ve znění tiskové opravy uveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie L 166 ze dne 19. června 2006 (dále jen „Prováděcí nařízení“). Odmítl, že by po žalobci prvostupňový orgán požadoval „nemožné“ důkazy, žalobce jím byl pouze vyzván ke splnění podmínky stanovené v čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení. Tento postup

pokračování

nelze považovat za rozporný s cíli evropské legislativy, neboť výjimky lze udělit pouze v případech jednoznačného prokázání potřebných podmínek. Žalobce měl na výzvu prvostupňového orgánu doložit doklady týkající se předků předmětného exempláře, kterými by bylo prokázáno, že chovné hejno bylo získáno v souladu se zákonem a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Žalobce však neprokázal původ předků předmětného exempláře, čímž nebyl schopen prokázat ani jejich odběr z přírody způsobem, který by nebyl na újmu přežití daného druhu ve volné přírodě. Žalovaný přistoupil k úpravě formulace obsažené v odůvodnění rozhodnutí prvostupňového orgánu ve smyslu stanoviska Agentury a výslovně uvedl, že ve věci „*není vyloučeno, že matka exempláře a/či rodiče jeho otce byli získáni způsobem, který byl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě.*“

[5] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce u Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), žalobu, již se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že žalovaný nesprávně posoudil splnění podmínek daných čl. 54 Prováděcího nařízení, jelikož legální původ rodičů předmětného exempláře byl prokázán. Zdůraznil, že veškeré exempláře získal v souladu s právními předpisy, neboť prokázal jejich chov v České republice před datem 16. 3. 1992. V této souvislosti proto stanovisku Agentury vytkl absenci tohoto podstatného údaje, a to že všechny exempláře žalobce byly na území České republiky dovezeny do roku 1992, tedy před platností Úmluvy CITES. Potomstvo exempláře dovezeného před účinností Úmluvy CITES pak nelze diskvalifikovat jen proto, že již není možné doložit, jak se tento rodičovský exemplář vyskytl na území ČR.

[6] Krajský soud rozsudkem ze dne 12. 9. 2017, č. j. 65 A 34/2016 – 72 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl. K podmínce obsažené v čl. 54 bod 2. Prováděcího nařízení doplnil, že ani legální nabytí exempláře podle zákonných ustanovení nevylučuje jeho nabytí způsobem, který je na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Krajský soud souhlasil s postupem správních orgánů, které zkoumaly splnění podmínky v čl. 54 bod 2. Prováděcího nařízení ve vztahu k celému chovnému hejnu dle zákonných ustanovení platných v době jeho získání. S ohledem na kupní smlouvu ze dne 16. 3. 1992 a protokol o provedení kontroly ze dne 20. 8. 1998 určil datem získání chovného hejna den 16. 3. 1992. Konstatoval, že k tomuto datu nebyla Úmluva CITES účinná v právním řádu České republiky, přičemž tehdy platná legislativa, tj. zákon č. 40/1956 Sb., o Státní ochraně přírody ve znění rozhodném (dále jen „zákon č. 40/1956 Sb.“), nevyžadovala při prodeji chráněných druhů (byť papoušek druhu Amazona guildingii byl již v té době zapsán v příloze I. Úmluvy CITES) speciální potvrzení o dovozu tohoto druhu papouška na území České republiky.

[7] Pokud jde o žalobce, tento předmětné exempláře získal kupní smlouvou ze dne 10. 9. 1997, kdy již platil § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění rozhodném (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), který zakazoval bez prokázání původu živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo jej zpracovávat. Tím, že matka a rodiče otce předmětného exempláře pochází z doby před nabytím účinnosti zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů, ve znění rozhodném (dále jen „zákon č. 16/1997 Sb.“), chovatelé k těmto

kusům neměli povinnost uchovávat doklady o jejich nabytí. Krajský soud však upozornil na to, že žalobce předložil prvostupňovému orgánu pouze registrační listy exemplářů, a přestože jimi nelze prokázat původ exemplářů, uzavřel, že chovné hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání.

[8] Dále krajský soud posuzoval, zdali způsob založení chovného hejna nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. V této souvislosti přihlédl k tomu, že žalobce ve správním řízení neprokázal, jakým způsobem se chovné hejno na území České republiky ocitlo. Zdůraznil, že způsob, jak byli tito jedinci dovezeni na území České republiky, je rozhodný pro závěr, zda způsob založení hejna nebyl na újmu jeho přežití v přírodě. Přisvědčil žalobci, že prokázání takovéto skutečnosti může být velice obtížné, avšak nikoliv nemožné. Přesto konstatoval, že obtížnost prokázání podmínky dle čl. 54 Prováděcího nařízení nezavazuje žalobce této povinnosti. Navíc za situace, kdy nejasný původ matky předmětného exempláře a rodičů jeho otce nebyl vyřešen a v registračních listech je u těchto jedinců stále veden jako „neznámý“.

[9] Krajský soud shledal stanovisko Agentury řádným, neboť sice stručně, avšak dostatečně logicky a přesvědčivě odůvodnila, proč udělení výjimky z obchodních činností nedoporučuje.

[10] Krajský soud uvedl, že v situaci, kdy není prokázáno, jak se část chovného hejna dostala na území České republiky, přičemž zároveň se jedná o endemický druh čítající cca 700 jedinců, je zaznamenán jejich zvýšený nelegální vývoz v devadesátých letech a u části hejna je uveden v registračních listech původ neznámý, nelze bez důvodných pochybností uzavřít, že žalobce prokázal, že chovné hejno nebylo získáno způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Proto dospěl ke stejnému právnímu posouzení ve věci jako žalovaný, a to že žalobce neprokázal splnění podmínky dle čl. 54 bod 2. Prováděcího nařízení ve vztahu k chovnému hejnu a na předmětný exemplář tak nelze nahlížet jako na exemplář narozený a odchovaný v zajetí.

[11] Postup správních orgánů ve věci krajský soud shledal zcela souladným s mezinárodními závazky České republiky, neboť jen přísná regulace obchodu s ohroženými druhy může vést ke chtěnému cíli, tedy zamezit vyhubení těchto druhů živočichů, a stanovené zákazy tak jsou účinným nástrojem k zamezení rozšiřování obchodu s těmito živočichy. Námitku ekonomického tlaku na chovatele měl ve vztahu k ochraně přežití daného druhu za irelevantní. Není-li totiž jasný původ byť části chovného hejna a nelze-li vyloučit jeho založení způsobem, který je na újmu přežití druhu ve volné přírodě, pak nelze připustit, aby chovatelům potomků takového hejna byly udělovány výjimky z obchodních činností.

[12] Krajský soud odmítl i námitku týkající se nerespektování zásady legitimního očekávání s odkazem na správní spis, jelikož z něj nevyplývá (a ani žalobce uvedené nijak neprokazuje), že by mu v případě chovného hejna byla již dříve udělena výjimka dle čl. 8 odst. 3 Nařízení č. 338.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

pokračování

[13] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s. Krajskému soudu vytkl, že své rozhodnutí opřel o důvody a skutečnosti v řízení nezjišťované, když z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda byly nějaké důkazy ve věci provedeny, a to zejména za účelem zjištění skutkových okolností pro splnění podmínky založení hejna způsobem na újmu přežití druhu. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále spatřoval v nevypořádání námitek, jimiž sporoval nesplnění podmínek dle čl. 54 odst. 2 Prováděcího nařízení; posouzení věci v rozporu smysl Úmluvy CITES a faktickou retroaktivitu Nařízení č. 338/97 a Prováděcího předpisu.

[15] Zásadní námitkou v kasační stížnosti byl nesouhlas s právním názorem krajského soudu, že neprokázal splnění podmínky čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení ve vztahu k chovnému hejnu, neboť stěžovatel byl přesvědčen, že na předmětný exemplář lze nahlížet jako na exemplář narozený a odchovaný v zajetí.

[16] Ke zjištěnému skutkovému stavu věci stěžovatel namítal, že matka a rodiče otce předmětného exempláře se na území České republiky nacházeli dříve než krajským soudem zjištěného data 16. 3. 1992. Navíc, i kdyby se tyto exempláře na území České republiky nacházely až ke dni 16. 3. 1992, nebylo by možné na ně aplikovat Úmluvu CITES. V té době platná právní úprava obsažená v zákoně č. 40/1956 Sb. nevyžadovala při prodeji chráněných druhů speciální potvrzení o dovozu dotčených exemplářů. Stěžovatel nespороval, že vlastnické právo k exemplářům získal dne 10. 9. 1997, tj. v době, kdy § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., zakazoval bez prokázání původu živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo je zpracovávat. Nicméně ohledně matky a rodičů otce předmětného exempláře se jedná o exempláře, u nichž jejich předchozí majitelé neměli povinnost uchovávat doklady o jejich nabytí, proto je získal v souladu s platnými právními předpisy. Ve správním řízení proto mělo být přihlédnuto k jím předloženým registračním listům exemplářů.

[17] Dále namítal rozpor v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, když na jedné straně správní orgán I. stupně tvrdil, že nemá za prokázané, že by rodičovské exempláře byly z areálové země získány nelegálně, ale na druhé straně dospěl k závěru, že nebyl ubezpečen o jejich legálním původu. Stěžovatel v tomto názoru spatřoval úmysl správního orgánu I. stupně nepřijmout jednoznačné stanovisko ve věci. Naopak dovodil, že pokud nelze tvrdit, že by exempláře byly získány nelegálně, pak logicky musely být získány legálně.

[18] Poukázal na kód „O, U“ uvedený ve výjimce ze zákazu obchodních činností dle čl. 8 odst. 3 Nařízení Rady 338/97 pro matku předmětného exempláře, což znamená, že se jedná o exemplář neznámého původu, nacházející se na území České republiky před účinností Úmluvy CITES, neboť by jí výjimka jinak nebyla udělena. Poznamenal, že původ matky předmětného exempláře, který nelze prokázat, nemůže jít k tíži předmětného exempláře již narozeného v zajetí.

[19] Nesouhlasil s tím, že správní orgán I. stupně vyložil příslušná ustanovení Úmluvy CITES v rozporu s jejím smyslem a se zásadou dobré víry, neboť odchov exemplářů a jejich následná distribuce má pozitivní vliv na ochranu celého druhu, a je třeba jej podporovat. Přitom v dané věci neexistuje důvodná pochybnost o tom, že by k založení hejna došlo způsobem, který by byl na újmu příslušného druhu ve volné přírodě.

[20] Stanovisku Agentury vytkl, že neobsahovalo zmínku o dovozu výše uvedených exemplářů chovného hejna na naše území před účinností Úmluvy CITES, jelikož pak u nich nelze prokázat jejich legální původ. Taktéž nesouhlasil s obecným konstatováním Agentury ohledně nárůstu nelegálního vývozu, zejména vajec dotčeného druhu papouška ze země původu v devadesátých letech. Naopak poukázal na vzestup jeho populace od roku 1980, když v roce 2008 byl počet kusů této populace odhadnut na 730 jedinců ve volné přírodě. Byl přesvědčen, že z něj nelze mít za prokázané, že by chovné hejno bylo získáno způsobem, který by byl na újmu dotčeného druhu ve volné přírodě.

[21] Stěžovatel označil postup správního orgánu I. stupně v dané věci za diskriminační, jelikož z komerčních aktivit vyřadil všechny potomky exemplářů dovezených před účinností Úmluvy CITES. Zároveň tak stěžovatele přes jeho zásluhovou a finančně náročnou chovatelskou činnost dostává do ekonomického tlaku, když nemůže prodat odchované exempláře.

[22] Stěžovatel uzavřel, že veškeré nezbytné a objektivně předpokládané a možné podmínky pro udělení požadované výjimky splnil. Správní orgány však v rozporu s principem předvídatelnosti, legitimního očekávání a právní jistoty po něm požadovaly splnění podmínek nemožných. Navíc jej ani nepoučily, jakými prostředky by měl zpětně založení hejna prokázat.

[23] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že se závěry krajského soudu v napadeném rozhodnutí souhlasí a odkazuje na ně. Zdůraznil, že ve věci nebyl prokázán původ samice rodičovského páru, čímž nelze prokázat ani splnění podmínky čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení. Žalovaný v tvrzení stěžovatele, že není schopen splnit nemožnou podmínku, spočívající ve zpětném prokázání původu rodičovských exemplářů, spatřoval potvrzení svého závěru o stěžovatelově neubezpečení o získání chovného hejna způsobem, který nebyl na újmu příslušného druhu ve volné přírodě. Rovněž tak nelze splnit podmínku dle čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení pouhým konstatováním, že populace daného druhu v domovské zemi stoupá. Důvodem ochrany daného druhu totiž bylo a je jeho ohrožení zejména formou odnětí z přírody.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[24] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná; stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvody kasační stížnosti odpovídají důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

pokračování

[25] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, přičemž zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[26] Kasační stížnost není důvodná.

[27] Nejvyšší správní soud se musel přednostně zabývat námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, jestliže v nich soud opírá rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75), anebo pokud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (srov. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Nepřezkoumatelným je rovněž rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v bodě [32] usnesení ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123, k povinnosti soudu náležitě odůvodnit rozhodnutí konstatoval: „*... Jeho povinností ostatně je svůj názor na skutkové a právní hodnocení věci vtělit do odůvodnění svého rozhodnutí, které je předmětem soudního přezkumu (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1 As 64/2009 - 153).*“

[28] Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že z jeho obsahu nelze zjistit, zda byly ve věci provedeny důkazy, a to zejména ke zjišťování skutkových okolností pro splnění podmínky založení hejna způsobem na újmu přežití druhu. Nejvyšší správní soud má uplatněnou námitku za nedůvodnou. Z napadeného rozsudku je totiž zcela zřejmé, že krajský soud k závěru o neprokázání podmínky získání chovného hejna způsobem, jež není na újmu přežití druhu ve volné přírodě, dospěl na základě podkladového stanoviska Agentury, které bylo součástí správního spisu. Nejvyšší správní soud upozorňuje, že Agentura jako příslušný vědecký orgán vypracovala stanovisko na základě svých odborných úvah. Před vydáním stanoviska Agentura není oprávněna vést správní řízení, tudíž neprovádí ani dokazování. Oba správní orgány ze stanoviska při rozhodování věci vycházely, tak jako krajský soud, přičemž žádné další dokazování v tomto směru nebylo zapotřebí. Pokud jde o obecné konstatování stěžovatele, že krajský soud opřel napadený rozsudek o nezjišťované skutečnosti, neboť z napadeného rozhodnutí nevyplývalo, zda ve věci byly provedeny důkazy, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 31. 8. 2010, č. j. 2 Afs 28/2010 - 103, z něhož plyne, že obecná kasační námitka, že ve věci nebyl dostatečně objasněn skutkový stav, nenaplnuje požadavek § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního a ani požadavek, aby stěžovatel

uvedl konkrétní a individuální důvody vztahující se k jeho věci. Jelikož ani v nyní posuzovaném případě stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, jaké další konkrétní skutečnosti, o nichž nebylo vedeno dokazování, krajský soud bez dalšího toliko převzal do odůvodnění rozhodnutí, příp. které konkrétní důkazy či podklady v odůvodnění napadeného rozhodnutí absentují, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37).

[29] Dále stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nevypořádání námitek, jimiž sporoval nesplnění podmínek dle čl. 54 odst. 2 Prováděcího nařízení; faktickou retroaktivitu Nařízení č. 338/97 a Prováděcího nařízení; a posouzení věci v rozporu se smyslem Úmluvy CITES. Nejvyšší správní soud opět poukazuje na značně obecnou formulaci v pořadí prvé výše uvedené námitky, neboť stěžovatel v žalobě uplatnil řadu námitek, jimiž sporoval nesplnění podmínek dle čl. 54 odst. 2 Prováděcího nařízení. Nejvyšší správní soud tedy rovněž v obecné rovině uvádí, že se krajský soud v napadeném rozhodnutí podrobně a pečlivě zabýval stěžovatelovými námitkami sporujícími právní posouzení věci správními orgány na stranách 9 až 14 napadeného rozsudku. Konkrétně námitka nesprávného postupu správních orgánů v rozporu se smyslem Úmluvy CITES byla krajským soudem vypořádána na straně 14 odstavec třetí napadeného rozsudku. A námitka týkající se retroaktivity Nařízení č. 338/97 a Prováděcího nařízení byla krajským soudem vypořádána v posledním odstavci strany 9 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud v napadeném rozsudku jednoznačným způsobem uvedl svůj názor, pro který dospěl k závěru, že stěžovatel neprokázal splnění podmínky dle čl. 54 odst. 2 Prováděcího, zároveň jasně a srozumitelně vypořádal žalobní námitky, tudíž napadený rozsudek není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a ani pro nesrozumitelnost.

[30] Zásadní stěžovatelovou námitkou v kasační stížnosti byl nesouhlas s právním názorem krajského soudu, že neprokázal splnění podmínky čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení: *„aniž je dotčen článek 55, exemplář živočišného druhu je možné považovat za exemplář narozený a odchovaný v zajetí pouze tehdy, jestliže je příslušný výkonný orgán po konzultaci s příslušným vědeckým orgánem členského státu ubezpečen, že jsou splněna tato kritéria: chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě“*. V souladu s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 127/2014 - 28, krajský soud správně uvedl, že tato podmínka v sobě obsahuje dvě části, které musí být splněny současně; první část podmínky spočívá v tom, že *chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání* a druhá část podmínky stanoví povinnost, že se tak muselo stát *způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě*. Přitom není-li prokázána byť jen jedna z jejích částí, pak nelze mít podmínku jako celek za prokazanou. Splnění obou částí podmínky je nutno vztáhnout k časovému okamžiku, kdy došlo k získání chovného hejna. Stanovení časového okamžiku získání hejna bylo ve věci sporným. Stěžovatel trval na tom, že chovné hejno muselo být získáno před rokem 1992. Naproti tomu správní orgány i krajský soud určily datum získání chovného hejna ke dni 16. 3. 1992.

pokračování

[31] Splnění podmínky obsažené v čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení stěžovatel ve správním řízení prokazoval rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2003, č. j. 59 Cml 61/2002 - 17; usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2001, č. j. 36 K 2/2001 - 76, osvědčením ve věci konkurzního řízení 36 K 2/2001 ze dne 6. 8. 2002; protokolem České inspekce životního prostředí ze dne 20. 8. 1998, č. j. 980820ŘÍ - 2; kupními smlouvami ze dne 16. 3. 1992 a ze dne 10. 9. 1997 a dále kopiemi článků z časopisů. Z žádné z výše uvedených listin nevyplývá stěžovatelovo tvrzení, že by se chovné hejno mělo na území České republiky vyskytovat před rokem 1992. Správní orgány i krajský soud na základě doložených listinných důkazů dospěly k závěru, že se matka a rodiče otce předmětného exempláře ke dni 16. 3. 1992 museli vyskytovat na území České republiky. Toto zjištění učinily z kupní smlouvy ze dne 16. 3. 1992, přičemž k tomuto dni pak posuzovaly splnění první části podmínky. Nejvyšší správní soud však poukazuje na to, že z kupní smlouvy ze dne 16. 3. 1992 vyplývá pouze ta skutečnost, že J. R. zakoupil 4 kusy individuálně nespecifikovaných papoušků druhu amazoňan ohnivý. Žádné další bližší označení těchto exemplářů v kupní smlouvě není uvedeno, tudíž není prokázáno, jaké konkrétní jednotlivě určené exempláře amazoňana ohnivého byly dne 16. 3. 1992 předmětem koupě. Stěžovatel nabytí matky a rodičů otce předmětného exempláře prokazoval kupní smlouvou sepsanou s J. R. dne 10. 9. 1997. Teprve z této smlouvy již není pochyb, že předmětem prodeje byly i dotčené exempláře, jelikož papoušci byli specifikováni nejen uvedením druhu, nýbrž i individuálně čísly svých kroužků CZ 1256, CZ 1251, CZ 1247, CZ 1248. V článku III. smlouvy bylo konstatováno, že u dotčených exemplářů nebyla provedena registrace, proto k předání exemplářů a úhradě kupní ceny dojde až po jejich registraci. Dne 20. 8. 1998 proběhla v chovech J. R. kontrola Českou inspekci životního prostředí, při které bylo zjištěno, že má ve svém držení exempláře, které byly předmětem kupní smlouvy ze dne 10. 9. 1997, jejich původ je neznámý a při kontrole jím nebyly předloženy žádné doklady ke způsobu jejich nabytí. Registrační listy byly všem těmto exemplářům vyhotoveny dne 24. 8. 1998 a byl v nich obsažen údaj o změně vlastnického práva ve prospěch stěžovatele ke dni 4. 9. 1998. Je proto s podivem, že ještě dne 2. 8. 2002 byly dotčené exempláře stále v držení J. R., neboť správce konkurzní podstaty úpadce J. R. osvědčením ze dne 6. 8. 2002 potvrdil, že J. R., jakožto chovatel exotického ptactva, měl ve svém chovu mimo jiné i dotčené exempláře (tyto byly označeny jak druhově, tak individuálně konkrétními čísly kroužků), které byly zapsány ke dni 2. 8. 2002 v konkurzní podstatě úpadce. Tyto exempláře byly z konkurzní podstaty úpadce J. R. následně vyloučeny rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2003, č. j. 59 Cml 61/2002 - 17.

[32] Z výše uvedených skutkových zjištění tedy rozhodně nelze učinit jednoznačný závěr o tom, že předmětem kupní smlouvy ze dne 16. 3. 1992 byly exempláře matky a rodičů otce předmětného exempláře. Časově prvním důkazem, jímž lze nepochybně prokázat jejich přítomnost na území České republiky, je až kupní smlouva ze dne 10. 9. 1997, kterou byly J. R. prodány stěžovateli. Teprve v této kupní smlouvě totiž byly dotčené exempláře již řádně individuálně identifikovány, způsobem vylučujícím jejich zaměnitelnost. Jelikož J. R. byl po celou rozhodnou dobu chovatelem exotických ptáků, zajisté se nemusel jeho obchod s papoušky druhu amazoňana ohnivého ani po dobu let 1992 až 1997 omezit pouze na čtyři kusy těchto papoušků. Náзор Nejvyššího správního soudu je podpořen i zjištěním z protokolu o kontrole chovu J. R. ze dne 20. 8. 1998, kdy J. R. nepředložil na vyžádání kontrolního orgánu žádné doklady ke způsobu nabytí

dotčených exemplářů, tedy ani kupní smlouvu ze dne 16. 3. 1992. Proto nelze bez dalšího dávat kupní smlouvu ze dne 16. 3. 1992 do souvislosti s protokolem o kontrole ze dne 20. 8. 1998 a dovozovat z nich, že se vztahují na tytéž exempláře; nad to za situace, kdy je jejich původ neznámý. Nejvyšší správní soud tak nemá za prokázané, že by dotčené exempláře byly předmětem kupní smlouvy ze dne 16. 3. 1992, jelikož jinak by zajisté J. R. během kontroly příslušného orgánu tuto smlouvu za účelem prokázání jejich získání předložil; zejména, když kontrolní orgán po zjištění neznámého původu dotčených exemplářů deklaroval, že prokázání jejich původu bude dál řešit. V takové situaci by J. R. nepochybně do protokolu alespoň poznamenal, že kupní smlouvou k nim disponuje a předloží ji dodatečně. J. R. přitom s dotčenými exempláři i následně disponoval, jelikož byly součástí jeho chovu až do roku 2003, kdy došlo k soudnímu vyloučení exemplářů z jeho majetku sepsaného v rámci konkurzní podstaty.

[33] Nejvyšší správní soud na tomto místě odmítá jako neprokázané stěžovatelovo tvrzení, že kód „O, U“ obsažený ve výjimce ze zákazu obchodních činností dle čl. 8 odst. 3 Nařízení č. 338/97 u matky předmětného exempláře prokazuje její získání před účinností Úmluvy CITES. Nejvyšší správní soud a ani krajský soud totiž ve správním spise nenalezly listinu, která by prokazovala stěžovatelem tvrzené udělení výše uvedené výjimky, natož existenci kódů „O, U“ u matky předmětného exempláře. Přestože již krajský soud na straně 14 v předposledním odstavci napadeného rozsudku výslovně konstatoval, že ze správního spisu nevyplývá, že by byla stěžovateli dříve udělena tvrzená výjimka, stěžovatel v kasační stížnosti své tvrzení bez dalšího opět pouze zopakoval. Ke kasační stížnosti nebyly doloženy žádné přílohy, a co se týče kódu u matky předmětného exempláře, tak z jejího registračního listu ze dne 24. 8. 1998, č. j. ŽP 1450/98/24, vyplývá její označení pouze kódem „U“ – původ neznámý.

[34] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud považuje datum 10. 9. 1997 za den prokázání získání exemplářů matky a rodičů otce předmětného exempláře, tj. části stěžovatelem založeného chovného hejna ve smyslu čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení. Tudíž splnění první části podmínky stanovené v citovaném článku bude posuzováno k tomuto dni. Jelikož ke dni 1. 6. 1992 nabyl účinnosti zákon č. 114/1992 Sb., dále byl ke dni 1. 4. 1997 účinným i zákon č. 16/1997 Sb., a dne 28. 5. 1992 byla Československou republikou ratifikována Úmluva CITES, je třeba tyto právní předpisy na věc aplikovat. Podle § 54 odst. 1 zák. č. 114/1992 Sb.: *„kdo drží, nabízí k prodeji nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv (§ 5 odst. 6), je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat povolený způsob jejich nabytí (povoleným dovozem, povoleným chovem a sběrem, pěstováním v kultuře apod.). Bez prokázání původu je zakázáno zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo je zpracovávat.“* Povinnost prokázat zákonný původ je významným právním nástrojem v rámci ochrany chráněných druhů živočichů i rostlin před jejich nelegálním získáváním a nedovoleným obchodem s nimi. V případě neprokázání původu je zakázáno s příslušným chráněným živočichem či rostlinou jakkoli nakládat. Papoušek druhu amazoňana ohnivého je zapsán v Příloze I. Úmluvy CITES mezi druhy ohrožené vyhynutím, a to již od roku 1975. Na základě toho byl J. R., který dne 10. 9. 1997 stěžovateli prodal matku a rodiče otce předmětného exempláře, povinen disponovat a předat k těmto exemplářům veškeré doklady, jimiž by bylo možno prokázat jejich

pokračování

zákonný původ, což se však nestalo. J. R. stěžovateli nepředal potřebné doklady, nýbrž mu v rozporu se zákonem prodal exempláře, jejichž původ nebyl známý. Ze správního spisu je zřejmé, že ani stěžovateli samému se ode dne jejich koupě do rozhodnutí žalovaného ve věci dne 26. 1. 2016 nepodařilo prokázat jejich původ. Právě na prokázání původu všech exemplářů chovného hejna trvala Agentura ve svém stanovisku jako na nezbytném předpokladu potřebném pro udělení výjimky stěžovateli. Požadavek na prokázání původu je totiž ve své podstatě požadavkem na prokázání skutečnosti, že exemplář byl nabyt v souladu s právními předpisy na úseku ochrany přírody, což zároveň vylučuje jeho nezákonné odejmutí z přírody.

[35] V dané věci stěžovatel podal žádost o výjimku z obchodních činností k předmětnému exempláři dne 28. 6. 2009, musel tedy ve věci postupovat v souladu s Nařízením č. 338/97 ve spojení s Prováděcím nařízením, neboť jak správně a velmi pečlivě krajský soud v napadeném rozhodnutí vyložil, v době podání žádosti bylo pro Českou republiku přímo aplikovatelné Nařízení č. 338/97 (konkrétně ode dne vstupu České republiky do Evropské unie, tedy dnem 1. 5. 2004) a taktéž Prováděcí nařízení (dnem 10. 7. 2006). Navíc i předchozí nařízení Komise (ES) č. 1808/2001 upravovalo definici exempláře narozeného a odchovaného v zajetí v čl. 24, který svým obsahem byl v podstatě stejný s čl. 54 Prováděcího nařízení. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že stěžovatel ani po výzvě prvostupňového orgánu nebyl schopen doložit zákonný původ části chovného hejna, čímž nesplnil svou povinnost ubezpečit správní orgán o tom, že chovné hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání. Pokud není zřejmé, jakým způsobem byly exempláře chovného hejna získány, pak nelze ani následně řádně provést zjištění, zdali se tak stalo způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě.

[36] Stěžovatelovu námitku, že neznámý původ matky předmětného exempláře, jež nelze prokázat, nemůže jít k tíži předmětného exempláře, Nejvyšší správní soud posoudil jako ryze účelovou. Nedovolený způsob nabytí předků předmětného exempláře nelze zhojit poukazem na to, že plynutím času došlo k narození jejich potomka, který byl již řádně odchován v zajetí a jeho původ je tak známý. Důsledkem takového názoru by bylo popření právními předpisy chráněného zájmu, jenž spočívá v ochraně volně žijících ohrožených jedinců za účelem zabránění nelegální manipulace s nimi. Rovněž tak pokud nebyl prokázán původ předků předmětného exempláře, pak nemůže být stěžovatel ani v dobré víře ohledně jejich získání v souladu s právními předpisy. Na existenci dobré víry se totiž neusuzuje na základě subjektivního přesvědčení stěžovatele, nýbrž z objektivních skutečností, z nichž lze mít důvodně za to, že jeho přesvědčení bylo oprávněné.

[37] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s námitkou diskriminačního postupu prvostupňového orgánu vůči potomkům exemplářů dovezených před účinností Úmluvy CITES, čímž se chovatelé dostávají do ekonomického tlaku. Jak uvedeno výše, Nejvyšší správní soud nedospěl k závěru o tom, že se předci předmětného exempláře nacházeli na území České republiky ještě před účinností Úmluvy CITES. Nejvyšší správní soud nepochybuje o tom, že úspěšný odchov nových exemplářů má pozitivní vliv na jejich volně žijící populaci, stejně tak nemá ani v úmyslu snižovat záslužnou a finančně náročnou činnost chovatelů, avšak veškerá jejich činnost se musí být v souladu s platnými právními předpisy. Pokud se tak neděje, musí být připraveni nést negativní následky svého jednání.

Nadto je nutno mít na paměti, že profesionální chovatelé jsou povinni být z titulu výkonu své chovatelské činnosti obeznámeni jak s příslušnými právními předpisy České republiky, tak i s mezinárodními úmluvami, které se na problematiku manipulace s ohroženými druhy vztahují. Zejména právě ti chovatelé (mezi něž patří i stěžovatel), kteří se dlouhodobě zabývají chovem ohrožených druhů živočichů, jejichž držba je až na výjimky zakázána, si pak musí být vědomi i vyšších nároků na ně kladených v souvislosti s výkonem komerční činnosti.

[38] Nejvyšší správní soud nespatřuje v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí stěžovatelem vytýkaný vnitřní rozpor. Prvostupňový orgán v odůvodnění uvedl, že bytí nemá u rodičovských exemplářů za prokázané, že by byly z areálové země získány nelegálně, dospěl k závěru, že nebyl stěžovatelem ubezpečen o legálnosti jejich původu. Podstatou tohoto konstatování bylo, že pokud není v dané věci bez pochyb vyřešena otázka původu exemplářů, nelze na tomto základě činit žádné další relevantní úvahy ohledně způsobu jejich získání v zemi původu. Tím pádem není možné ani jednoznačně určit, zdali byly z areálové země získány legálně či nelegálně. Jakékoli určení způsobu jejich získání by za uvedené situace bylo pouhou ničím nepodloženou spekulací. Jinými slovy řečeno pokud stěžovatel není schopen prokázat původ exempláře, nelze mít za prokázaný ani legální důvod jeho držby. Absenci důkazů svědčících pro nelegální původ totiž nelze bez dalšího interpretovat jako prokázání původu legálního.

[39] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil vůči stanovisku Agentury řadu námitek. Nejvyšší správní soud se již k možnosti meritorního přezkumu stanoviska Agentury soudy vyjádřil v rozhodnutí ze dne 29. 5. 2013, č. j. 6 As 80/2012 – 49. V řízení vedeném pod sp. zn. 6 As 80/2012 se sice nejednalo o skutkově zcela shodnou věc, jelikož stanovisko zde bylo vydáváno k žádosti o dovozní povolení podle zákona č. 100/2004 Sb. ve vztahu k čl. 4 Nařízení č. 338/97. Nicméně obecné závěry Nejvyššího správního soudu týkající se rozsahu možného soudního přezkumu podkladového stanoviska vypracovaného obligatorně pro správní orgány za účelem řádného posouzení žádostí účastníků v oblasti životního prostředí, kde je kladen důraz na vysokou úroveň ochrany, lze vztáhnout i na danou věc. V daném rozsudku se uvádí (zdůraznění provedl nyní NSS):

„[27] Výše uvedené ovšem podle Nejvyššího správního soudu neústí v absolutní nezpochybnitelnost stanoviska Agentury jakožto vědeckého orgánu CITES. Městský soud uvedl, že mu nikterak nepřísluší, aby přezkoumával věcnou správnost závěrů Agentury a že přezkum zákonnosti stanoviska Agentury nepřichází v úvahu (str. 10). S tím se však zdejší soud nemůže zcela ztotožnit. Je pravdou, že se na toto stanovisko nevztahuje § 75 odst. 2 věta druhá s. ř. s., protože, jak již bylo řečeno výše, nejedná se o úkon správního orgánu. Stejně tak Nejvyšší správní soud souhlasí, že soudy nepřezkoumávají stanoviska Agentury jako vědeckého orgánu CITES po odborné stránce. K tomu ostatně nedisponují dostatečnými odbornými znalostmi. Nelze však akceptovat, že by stanoviska takto konstruovaných vědeckých orgánů stála zcela mimo jakýkoli soudní přezkum. Soudní ochrana proti rozhodnutí správního orgánu opírající se o takovéto stanovisko by totiž pak byla v případech, jaký je tento, kdy je stanovisko jediným odborným podkladem rozhodnutí, v podstatě pouze formalitou, neboť by soud posoudil toliko, zda správní orgán rozhodl podle odborného stanoviska vědeckého orgánu. Tento přístup by však mohl vést k situacím, kdy by soud musel zamítnout žalobu proti rozhodnutí, které by bylo sice samo o sobě v souladu s právními předpisy, ale opíralo by se o zcela neodůvodněné, vnitřně rozporné či nepokryté arbitrární stanovisko vědeckého orgánu. Takto výhradně formální přezkum

pokračování

zákonnosti rozhodnutí správního orgánu by podle názoru Nejvyššího správního soudu odporoval smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[28] Na základě výše uvedených úvah Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem městského soudu v tom, že soudy sice v rámci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, které vychází ze stanoviska vědeckého orgánu CITES, skutečně věcně nepřezkoumávají toto stanovisko po odborné stránce, ale tento závěr městského soudu koriguje tak, že soudům přísluší posuzovat, zda je odborné stanovisko vědeckého orgánu (ať kladné či záporné) dostatečně logicky a přesvědčivě odůvodněno a zda nepřekračuje obecný zákaz libovůle a svévole, neboť bez efektivní soudní ochrany by nebylo možné se úspěšně bránit proti excesům. Nejvyšší správní soud tento dílčí nesprávný závěr městského soudu pouze korigoval svým vlastním právním názorem, neboť městský soud ve svém rozhodnutí dospěl ke správnému závěru, jehož důvody v převážné míře obstojí. Proto zdejší soud nepřistoupil ke zrušení rozsudku městského soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 - 106).

[40] Obdobnou logikou jsou vedena i další rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (viz unesení jeho rozšířeného senátu ze dne 12. 5. 2015, č. j. 7 As 69/2014 - 50, č. 3252/2015 Sb. NSS, týkající se posuzování odborných otázek technické novosti vynálezů soudem, zvláště jeho body 28 a 35 až 43, a usnesení taktéž rozšířeného senátu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012 - 47, č. 3104/2014 Sb. NSS, týkající se soudního přezkumu státních maturit, zvláště jeho body 45 až 47). Obě rozhodnutí vycházejí z toho, že ze soudní kognice nemohou být odborné otázky vyloučeny, avšak že úkolem správních soudů není, aby samy autonomně nalézaly skutkový stav a odborné otázky originálně řešily, nýbrž aby ověřovaly, zda příslušné odborné orgány své úsudky učinily na základě řádně zjištěných fakt, metodami odpovídajícími stavu poznání v době, kdy tak činily, a na základě logicky přesného a racionálními argumenty podloženého úsudku. Smyslem a účelem soudního přezkumu je bránit rozhodovací svévoli a dbát, aby příslušné orgány řádně a plnily své odborné úkoly. Není vyloučeno, aby soud sporné skutkové otázky sám objasnil znaleckými posudky či odbornými vyjádřeními. Tak ostatně v praxi činí, byť spíše výjimečně, i Nejvyšší správní soud (viz např. jeho rozsudek ze dne 30. 3. 2017, 2 As 313/2015 - 492).

[41] Nejvyšší správní soud má v dané věci stanovisko Agentury ze dne 31. 7. 2009 za dostatečně a přesvědčivě odůvodněné. V něm uvedené konkrétní odborné úvahy vedoucí k vyjádření nesouhlasu se žádostí stěžovatele byly vystaveny na logickém základě, když Agentura akcentovala zejména neznámý původ části chovného hejna, což ve vztahu k neprokázání legálního původu exemplářů papoušků dotčeného druhu v chovech českých chovatelů racionálně vyhodnotila jako nežádoucí stav, a proto nepřistoupila k udělení souhlasu. Taktéž odůvodnění posuzovaného stanoviska nepřekročilo obecný zákaz libovůle a svévole, jelikož v něm byly konkrétně uvedeny zdroje, z nichž Agentura čerpala svá zjištění o množství populace daného druhu papoušků v zemi původu a mezinárodním obchodu s nimi. Stěžovatelem uplatněné námitky proti stanovisku *prima facie* míří mimo rámec toho, co stanovisko posuzovalo. Z toho, že populace daného druhu dle stěžovatele narostla z odhadovaných 370 - 470 jedinců v roce 1982 na 519 v roce 2002 a 730 v roce 2008 žijících ve volné přírodě, žádným způsobem neplyne, že po skutkové stránce v rozhodné době (v první polovině 90. let 20. století) byly sporné exempláře získány tak, že to nemohlo poškodit danou populaci. Ostatně o počtech jedinců ani není mezi stěžovatelem a žalovaným sporu, i stanovisko pracuje s počtem kolem 700 jedinců

k roku 2009, kdy bylo vypracováno. Agregátní data zde žádným způsobem nevypovídají o způsobu získání sporných exemplářů. Údaje uváděné stěžovatelem mohou případně nasvědčovat tomu, že daný druh papouška se nyní nachází v menším ohrožení vyhynutím než dříve, nic to ale neříká o tom, jak byli čtyři konkrétní papoušci získáni. To, že – jak uvádí stanovisko jako svůj klíčový argument ve prospěch nutnosti bedlivého zkoumání původu konkrétních exemplářů – od roku 1975 s daným druhem papouška bylo jen velmi omezeně legálně obchodováno a že nebyl od té doby prokázán nikdy legální vývoz ze země původu (ostrov Svätý Vincent v Karibiku), stěžovatel nijak nerozporuje. Jeho námitky tak, i kdyby po skutkové stránce byly přesné, nemohou v daném případě zpochybnit odbornou relevanci stanoviska, a proto ani soud nemusel tuto otázku hlouběji odborně přezkoumávat.

[42] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele, že správní orgány požadovaly v rozporu s principem předvídatelnosti, legitimního očekávání a právní jistoty splnění „nemožných“ podmínek. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl prvostupňovým orgánem vyzván dne 20. 2. 2015 k tomu, aby *ubezpečil prvostupňový správní orgán o tom, že chovné hejno bylo získáno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežitá příslušného druhu ve volné přírodě*. Za tímto účelem jej prvostupňový orgán konkrétně žádal o doložení dokladů ve vztahu k rodičům předmětného exempláře, z nichž by vyplývalo, že exempláře byly získány zmíněným způsobem. Krajský soud v této souvislosti správně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6As 127/2014 - 28, v němž byl definován pojem „ubezpečen“ tak, že je třeba jej vykládat ve smyslu prokázání. Každý žadatel o přiznání výjimky dle § 25 odst. 8 zák. č. 100/2004 Sb., ve spojení s čl. 8 odst. 1 Nařízení č. 338/97, musí prokázat splnění podmínek daných čl. 54 Prováděcího nařízení bez rozumných pochybností tak, aby výkonný orgán po konzultaci s vědeckým orgánem nabyl jistoty o tom, že podmínky čl. 54 Prováděcího nařízení jsou splněny. Důkazní břemeno ohledně prokázání splnění podmínek daných čl. 54 Prováděcího nařízení tedy zásadně leží na žadateli. Ve výzvě ze dne 20. 2. 2015 byl stěžovatel řádným a dostatečně konkrétním způsobem poučen o tom, jaké skutečnosti je ve věci třeba doložit. Taktéž byly ve výzvě specifikovány listiny, jimiž tak má učinit.

[43] Nejvyšší správní soud tedy z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu je zákonný a jeho závěry o nesplnění podmínky v čl. 54 bod 2 Prováděcího nařízení stěžovatelem jsou správné. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že se napadený rozsudek krajského soudu opírá o dílčí nesprávné závěry (týkající se určení data 16. 3. 1992 jako okamžiku získání zakládající části chovného hejna a na to navazující právní posouzení, že se tak stalo v souladu s právními předpisy), nicméně v převážné většině ob stojí a jeho výrok je věcně správný. Za této situace Nejvyšší správní soud neshledal důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, pouze jeho odůvodnění bylo korigováno výše uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Zákonnost takového postupu Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již konstatoval, a to např. v rozsudku ze dne 26. 10. 2005, č. j. 2 Afs 23/2005 - 93, publikovaném pod č. 781/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 - 106, publikovaném na www.nssoud.cz, kde výslovně uvádí: *"I když je ve výsledku (co do výroku) rozhodnutí krajského soudu věcně správné, lze právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu korigovat dílčí nesprávné závěry krajského soudu bez toho, aby*

pokračování

rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno, pouze v případě, že závěry krajského soudu jsou sice nesprávné, avšak přezkoumatelné; pokud však je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné, byť jen v některé své části, nezbývá než je zrušit.“

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[44] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[45] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s., když účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, od účastníka, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalovanému ovšem žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu